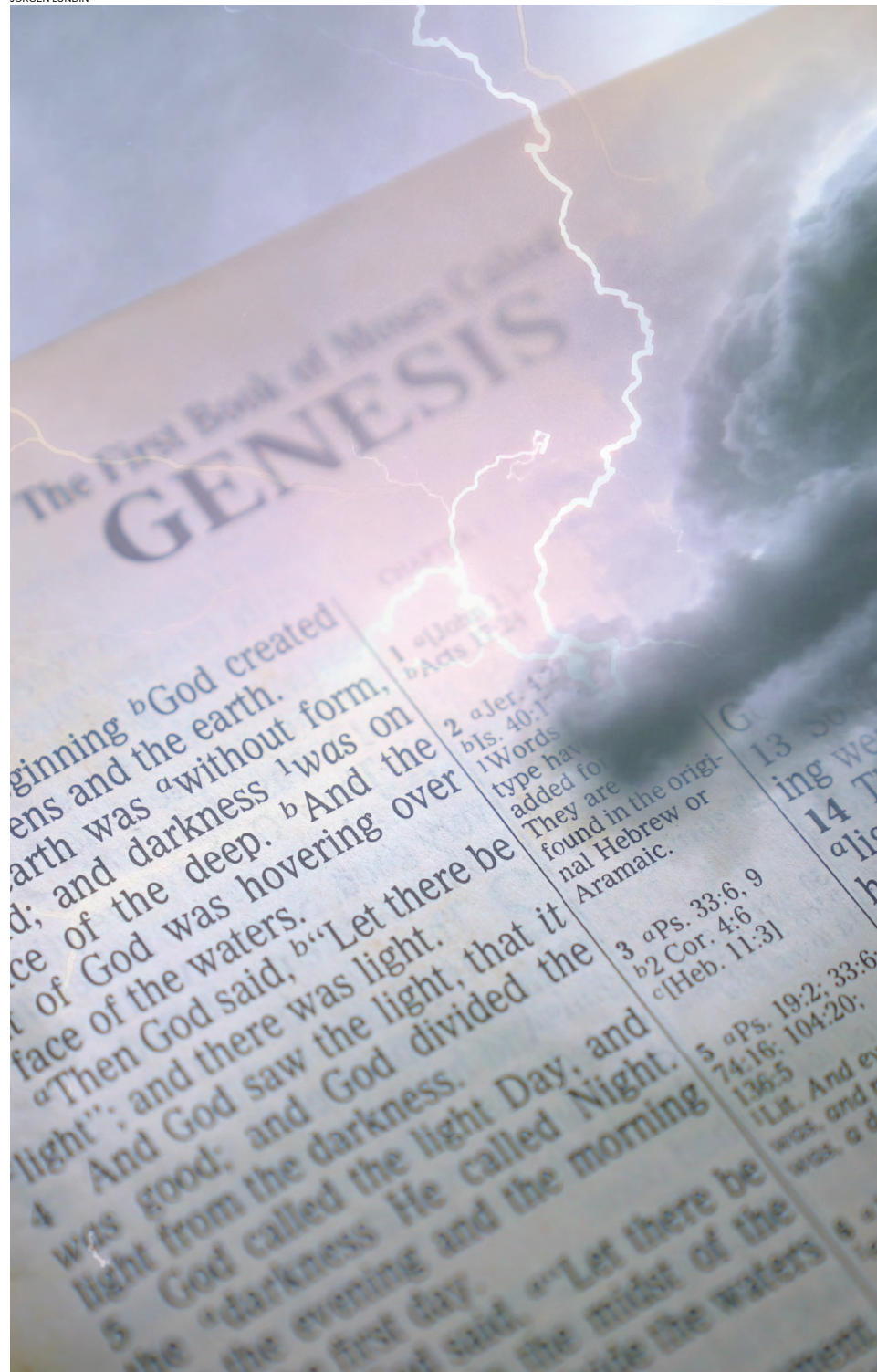
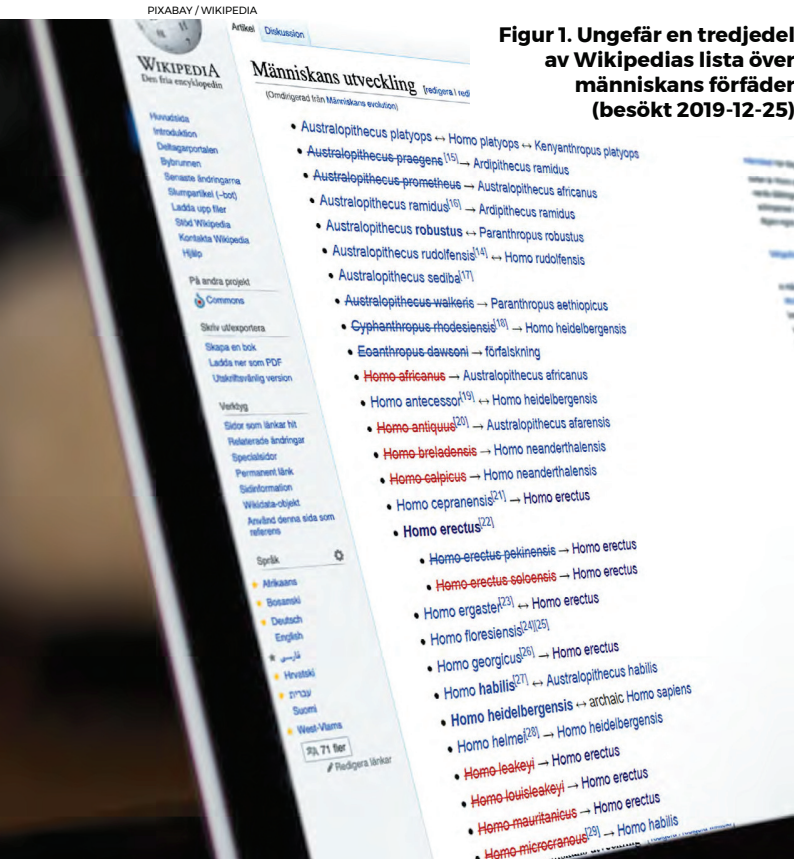

Människor och andra hominider i ett bibliskt perspektiv

Den här översikten blev jag inspirerad till att göra efter att ha läst boken "Contested Bones" av Christopher Rupe och John Sanford.¹ Den kastar ett ljus över forskningen om människans ursprung som varje kristen borde få möjlighet att ta del av, i en tid när många kristna mer eller mindre uppmuntras av sina ledare och pastorer att acceptera evolutionismens version av människans skapelse - en utveckling präglad av lidande och död, fjärran från Bibelns tydliga ögonvittnesskildringar och historieskrivning. Och dessutom målar författarna upp vad jag personligen anser vara en långt mer sann bild av människans förflutna än den traditionella skolvariantens. Läs och avgör själv! ►

JÖRGEN LUNDIN

Figur 1. Ungefär en tredjedel av Wikipedias lista över människans förfäder (besökt 2019-12-25)

En hastig blick på Wikipedias lista över människoarter (ungefär en tredjedel visas i fig 1) ger den vanlige läsaren några bestående intryck.

Först och främst inser man att det inte är helt enkelt att ge sig i kast med detta vetenskapsområde (paleoantropologi) – bara att lära sig stava alla dessa märkliga namn är ett konststycke i sig.

För det andra inser man, med tanke på alla överstrukturerade namn, att det tycks vara ett område som befinner sig i ständig förändring.

Och för det tredje imponeras man av den oerhörda mängd kunskap som forskarna tycks ha om våra mänskliga föregångare.

Uppenbarligen är det en viss förenkling av verkligheten, den där klassiska skolboksversionen att representanter från *Australopithecus* (t ex "Lucy") utvecklades till *Homo habilis* ("den händiga människan"), sedan till *Homo erectus* ("den upprättgående människan"), vidare till neandertalare och de-

nisoamänniskor och slutligen till dagens *Homo sapiens* ("den visa människan").

Det intryck majoriteten av forskare vill ge oss vanliga medborgare är att evolutionen från apliknande varelser till människa är ett obestridligt faktum och att fossilforskare och genetiker lämnat den frågan bakom sig en gång för alla och nu är i full färd med att reda ut detaljerna i *hur* det gick till. Man vill också förmedla intrycket att bilden av vårt ursprung blir allt klarare efterhand som forskningen går framåt och allt fler hominidfynd² görs.

Media bidrar till att förstärka det här intrycket. Säkert har du också lagt märke till att nyheterna någon eller några gånger om året tillkännager nya spännande fynd av skelettdelar som innebär att vår bild av människans utveckling nu behöver revideras. Det anses inte ha samma nyhetsvärde att rapportera om att samma fynd inte visar sig hålla måttet vid en vetenskaplig granskning, vilket är nästan lika vanligt. Den skevheten gör att vi befästs i föreställningen att det är bevisat att vi härstammar från apliknande förfäder. Men är det verkligen så? Nej. I den här artikeln kommer jag att så kortfattat som möjligt försöka ge en allsidigare beskrivning av berättelsen om människans ursprung.

OLIKA HYPOTESER

Evolutionsteorin säger att den mänskliga grenen av hominidernas släkträd skildes för ungefär 6 miljoner år sedan från den gren som gett upphov till dagens apor och människoapor³. Varelser av släktet *Homo* (*H. erectus*) anses ha uppkommit i Östafrika för drygt 2 miljoner år sedan, och vår egen människoart *Homo sapiens* för cirka 200 000 år sedan.

Det finns ett par olika hypoteser bland sekulära antropologer om vad som hände sedan. Den mest omtalade av dem heter *Ut ur Afrika* och den andra kallas *Multiregionala hypotesen*. De försöker förklara när och hur jordens olika befolkningar av "primitiva människoarter" uppkom, som *Homo erectus* och så småningom Europas *Homo neanderthalensis* (i vardagligt tal "neandertalare") och deras asiatiska "kusiner" *Homo denisova* ("denisovamänniskor"). I den här artikeln lämnar vi människans spridningsmönster därhän och fokuserar i stället på hennes uppkomst.

Bibelns beskrivning av människans tillblivelse och mänsklighetens tidiga historia är markant annorlunda. Gud skapade den första mannen, Adam, av stoft från marken och blåste in sin livsande i honom, och skapade därefter den första kvinnan, Eva, från Adams sida. Av dessa två människor uppstod en population av människor som befolkade jorden. Ungefär 1 650 år senare ägde en global översvämning rum ("syndafloden"), som utplånade alla människor och merpar-

Göran Schmidt civ.ing. (kemi), biolog, lärare, skolledare, numera föreläsare och ordförande i Genesis. Webbplats: gschmidt.se Mail: ordforande@genesis.nu

ten av jordens landlevande djur förutom en spillra som kom att återupprätta nya populationer på jorden, i människans fall 8 personer (Noa och hans tre söner med sina respektive).

FÖRUTSÄGELSER

Om någon av de evolutionära hypoteserna stämmer, eller någon kombination av dem, så kan vi förvänta oss att evidensen från fossilen visar på gradvisa övergångar från människoapor (släktet *Australopithecus*) till alltmer intelligenta och människolika varelser, och slutligen till människor (*Homo*), och att genetisk evidens (DNA-studier) också stöder en sådan övergång.

Om Bibelns redogörelse stämmer skulle vi däremot inte förvänta oss några övergångsvarianter mellan de båda kategorierna. I stället skulle vi bara förvänta tecken på inomartsvariation bland båda grupperna, precis som bland alla andra levande varelser som Gud skapat efter sina respektive "slag" eller grundarter. Människan har i det bibliska scenariot varit intelligent från den dag hon blev till.

AUSTRALOPITHECINER - VAD VAR DET?

Vad var *Australopithecus* för sorts varelse? Det beror på vem man frågar. I det evolutionära perspektivet är australopitheciner antingen en föregångare till nu levande människoapor och människor (idag tänker majoriteten av forskare så, däribland Donald Johanson och Lee Berger), eller så utgör de en gren av hominider som inte har med människans evolution att göra, utan som är mer av ett evolutionärt "blindspår" (idag företräds denna syn av en minoritet av forskare med Richard Leakey som den mest kände företrädaren – se för övrigt artikeln om osämjan mellan Johanson-Leakey på sid 45).

Den vanligaste synen bland skapelsetroende forskare är att australopitheciner var en fjärde, idag utdöd, familj av människoapor vid sidan av schimpanser, gorillor och orangutangar.

MÄNNISKOR - VAD ÄR DET?

Det som framför allt kännetecknar människan är hennes intellektuella förmågor, exempelvis inom områden som språk, hantverk och abstrakt tänkande. Rent kroppsligt finns det vissa kännetecken som gör henne unik bland biologiska varelser, som hennes upprätta gång och de anatomiska egenskaper som krävs för att möjliggöra denna – som till exempel en s-formad ryggrad, ett skålformat bäcken, knäleder med en vinkel som möjliggör att kroppens tyngdpunkt hamnar rätt under gången och fötter med en valvkonstruktion och framåtpekande stortår (till skillnad från människoapornas fötter där stortårna sticker ut åt sidan som våra tummar, för att de ska kunna leva i träden och gripa om grenar även med sina fötter).

Eftersom både *Homo erectus* och *Homo sapiens* bär samma släktnamn infinner sig den naturliga frågan vad som skiljer de båda slagen åt? Även det beror på vem man frågar. Sekulära antropologer hävdar att *erectus* är en mer primitiv form av människa än *sapiens*, men det finns idag en tydlig tendens att man lutar åt att det handlar om en konstruerad skillnad. De olika *erectus*-varianterna har generellt sett mindre hjärnvolum, ofta hälften, ibland bara en tredjedel så stor som vi har, men det hindrade inte *erectus* från att segla, resonera, tillverka smycken och kläder, hantera eld, ta hand om gamla och svaga och mycket annat⁴. Det finns ingenting som tyder på att sådana egenskaper går att hänföra till någon annan varelse än människan.

Hjärnans storlek är heller ingenting som behöver ha någon korrelation med intelligensen. Det är hur hjärnan är arrangerad som avgör intelligensen, inte dess massa eller volym – neandertalmänniskorna hade i genomsnitt en märkbart större hjärna än moderna människor, men ingenting tyder på att deras intelligens var större än vår.

Både neandertalarna och denisovamänniskorna är människovarianter som paleoantropologer numera börjat räkna in i vår egen art – *sapiens*. Det finns goda skäl till det, eftersom européer har uppemot 4% neandertal-DNA i sin arvs massa och människor från t ex Nya Guinea på motsvarande sätt bär på avsevärda mängder denisova-DNA, vilket bevisar att representanter från dessa grupper en gång bildat familj med "modernare" människor, och därmed enligt biologins vanliga definition bevisligen tillhör samma art.

VAD FINNS DÅ DÄREMELLAN?

Experter inom området, evolutionstroende som skapelsetroende, har generellt sett inga som helst problem med att avgöra vad som är en människoapa och vad som är en människa utifrån hur skelettdelarna ser ut. Och det är egentligen inte heller där som knuten sitter. Merparten av påträffade fossil kan nämligen direkt hänvisas till antingen den ena kategorin eller den andra. Men evolutionsteorin (inte skapelsemodellen) förutsätter att det under miljontals år skett en gradvis förändring av människoapor till människor, och representanter för evolutionsteoretiker har inga problem med att föreställa sig att det kan ha existerat varelser som skulle kunna ha burit både drag av människoapor och av människor i sina kroppar, just därför att de "var på väg" från det ena till det andra.

Nu är det regel snarare än undantag att de berglager som innehåller fossil av människor också innehåller fossil av en mängd djur, inklusive andra hominider som gorillor, schimpanser, orangutangar och australopitheciner, oftast i form av enskilda benfragment (det är sällsynt att ett ben sitter ►

ihop med ett angränsande, och hela skelett är extremt sällsynta). Men hur ska antropologen då kunna avgöra om benen på en viss fyndplats kommer från individer av både människor och djur (*Homo* resp. *Australopithecus*), eller av en mellanform som bar egenskaper från båda? Här behöver man inte mycket fantasi för att inse att antropologens personliga förväntningar kommer att spela en stor roll vid tolkningen av fynden.

Med denna reservation gjord ska vi se vilka fynd av hominider som gjorts som skulle kunna vara tänkbara kandidater för övergångar mellan *Australopithecus* och *Homo*, och säga något kort om dem, tillsammans med ett par representativa citat från (den sekulära) forskarvärlden. De är – i kronologisk ordning: *Homo habilis* (1964, Louis Leakey), *Australopithecus sediba* (2010, Lee Berger) och *Homo naledi* (2013, Lee Berger).

1. HOMO HABILIS

Något skelett av *H. habilis* har aldrig påträffats. Det handlar utslutande om enstaka ben och benfragment. Paleoantropologer är eniga om att den bensamling som klassificerats som *habilis* innefattar fler än en art. *Homo habilis* är därför i praktiken ett övergivet koncept.

*"Efter nästan ett halvt sekel av insamlande av evidens och diskussioner står Homo habilis där mer ifrågasatt, mer osäker än någonsin tidigare ... Homo habilis förblir mer av en evolutionär idé än ett exempel på ett anatomiskt faktum som skulle länka samman en art med en annan."*⁵

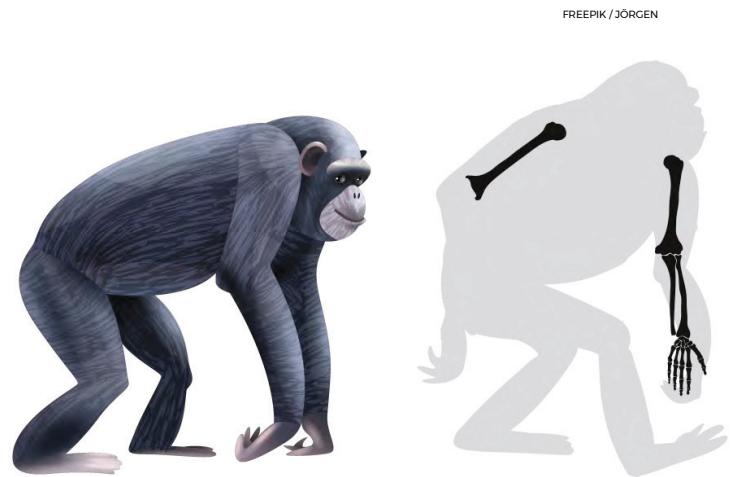
*"Homo habilis [är] en allomfattande 'papperskorgs-art' som man utan betänkligheter kan slänga ner vilken blandning av fossil som helst i."*⁶

2. AUSTRALOPITHECUS SEDIBA

Ben av *sediba* påträffades 2008 i en grop i ett naturreservat i Sydafrika tillsammans med en mängd ben från olika djur. Två halva skelett pusslades ihop och resultaten publicerades i tidskriften *Science* 2010. Händer och höftben var fullt mänskliga, bröstorg och armar snarlika *Australopithecus*, och ryggrad och käkar förefaller vara en blandning från båda grupperna. *Sediba* är idag avfärdad som "felande länk".

*"Även om de ledande paleoantropologerna gav honom [Berger] sitt erkännande för ett häpnadsväckande fynd, så förkastade de hans tolkning av det. A. sediba var för ung, för konstig och på fel plats för att vara en föregångare till Homo: Den var inte en av oss. På sätt och vis var inte Berger det heller – sedan dess har framträdande forskare publicerat rapporter om tidiga Homo som inte ens nämner vare sig honom eller hans fynd."*⁷

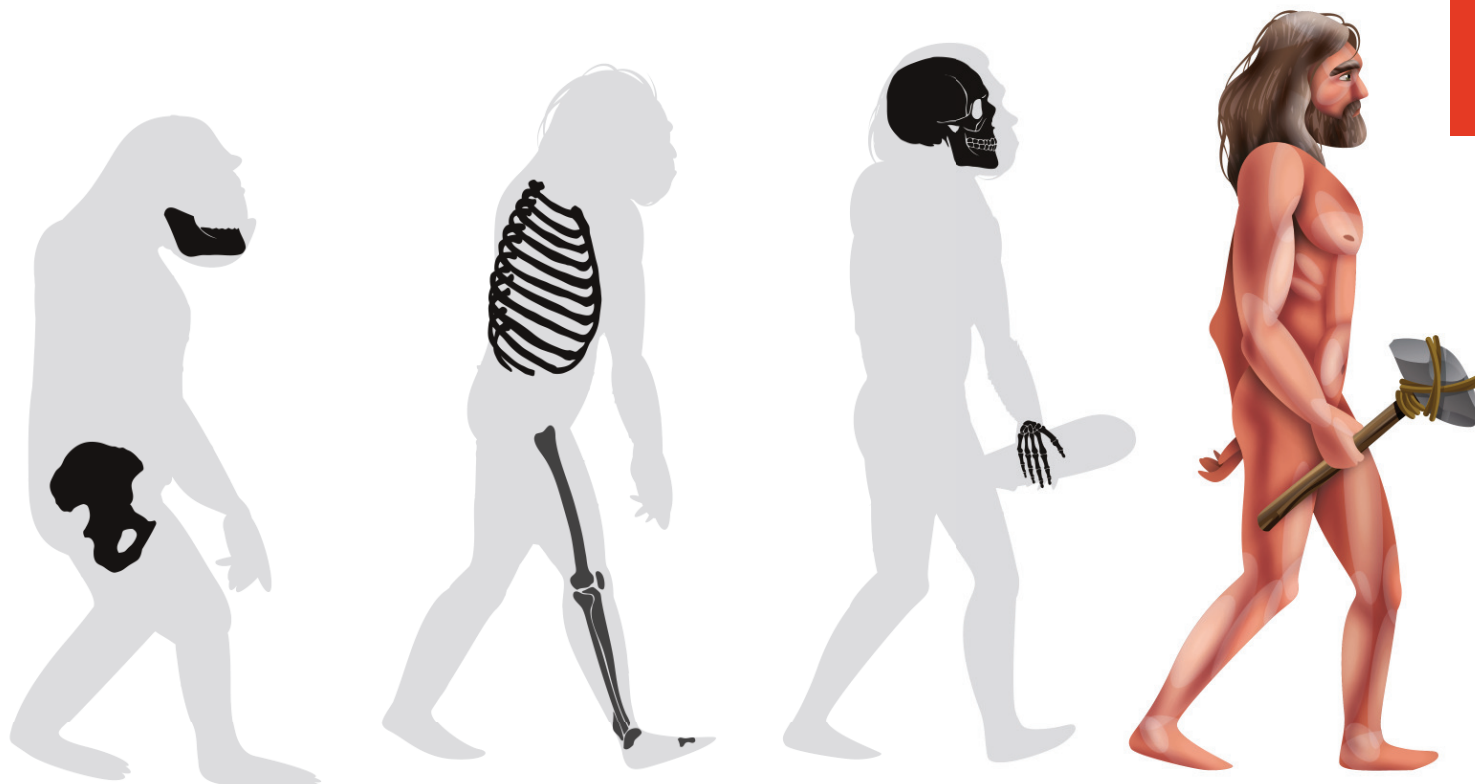
Fynd av antagna benrester och stor portion av fantasi, skapar kandidater för hominider.

3. HOMO NALEDI

2013 påträffade två grottklättrare rester av 15 skelett 30 meter under marken i en extremt svårtillgänglig grotta i ett naturreservat i Sydafrika. De kontaktade ovannämnde Lee Berger (*sedibas* upptäckare) som i sin tur kontaktede *National Geographic*. Benen var inte mineraliserade, det vill säga hade inte omvandlats till fossil. Bara några få av dem hade fysisk kontakt, resten låg utspridda över grottans golv. Bortsett från den extrema småvuxenheten (hjärnvolumen var i medeltal en tredjedel av moderna människors) var de fullt mänskliga till anatomin, till exempel vad gäller händer, fötter, käkar och kranieform. Av allt att döma hade de 15 personerna blivit medvetet placerade i grottan i samband med en begravningsceremoni. De färdigheter och den teknologi som måste ha erfordrats för att ombesörja detta förutsätter avancerad planering, abstrakt tänkande, kommunikation, konstruktion av rep och belysning med mera, vilket understryker att *naledi* var fullt mänsklig. Trots detta lever debatten om *naledi* fortfarande.⁸ Gissningsvis för att det inte finns någon annan kandidat på tur att fylla luckan mellan *Australopithecus* och *Homo*...

*"White är inte ensam om att känna oro över Homo naledi. Granskare vid ansedda vetenskapliga tidskrifter har också funnit evidens för att den nya homininarten är suspect. Berger och hans team skickade först ett antal vetenskapliga artiklar om H. naledi till den ansedda tidskriften Nature, men de vägrade ta in dem."*⁹

SAMTIDIGHETEN

Fossilexperter förväntar sig inte längre att hitta snygga sekvenser av övergångar mellan olika livsformer, vilket också gäller förfäderna i människans egen utvecklingslinje. Skälet till det är att en viss art förmodas kunna fortleva parallellt med sina avkomlingar under ganska långa tidsrymder (ungefär som en morfar eller mormor lever parallellt med sina barnbarn under ett antal år). Naturligtvis förutsätts mer "utvecklade" arter på sikt konkurrera ut tidigare mindre väl anpassade släktingar, så sekulära antropologer bör förvänta sig begränsade perioder med samexistens mellan primitiva och mer utvecklade arter av homininer. Skapelsetroende däremot förväntar sig en hundraprocentig samexistens mellan alla djur och människor ända sedan skapelsen, bortsett från att vissa arter bevisligen har dött ut nu och då.

Hur är det då med representanterna från *Australopithecus* och *Homo* i det här avseendet? Stämmer mönstret i deras förekomst bäst med ett evolutionärt perspektiv eller med ett skapelseperspektiv? Svaret är att dagens evidens (jan 2020) visar att fynd av mänsklig aktivitet (skelettdelar och mänskliga fotavtryck) påträffas i samma berglager som australopitheciner under motsvarande "tre miljoner år"¹⁰, och i åtminstone ett nyligen rapporterat fall betydligt tidigare än så.¹¹ Så när det gäller de relativa förekomsterna av *Australopithecus* och *Homo* tycks evidensen bättre stödja den bibliska modellen än den evolutionära. Naturligtvis gäller detta inte tidsperspektivet – dateringsproblematiken är något vi planerar att ägna ett helt temanummer av Genesis åt senare i år.

"PRIMITIVA" HOMO I ETT BIBLISKT PERSPEKTIV

Det hittills sagda skulle kunna sammanfattas i en enda mening: Människoapor tycks alltid ha varit människoapor och människor alltid människor. Det är helt i enlighet med den bibeltroendes förväntningar och förutsägelser.

Men hur ska man då som bibeltroende tänka kring alla de här så kallade "primitiva människoarterna", som de olika varianterna av *Homo erectus*, neandertalarna, denisovamänniskorna, de små "Hobbitarna" på ön Flores i Indonesien (*Homo floresiensis*) och *Homo naledi*?

Ja, faktum är att Bibelns historieskrivning i kombination med dagens insikter i genetik kan förklara allt det där. Dessa varianter av människa är i Bibelns ljus inte människor under utveckling utan människor under avveckling!

Det som händer när några få individer av en art (människor eller djur) isoleras och får grunda en ny population på en ny geografisk plats, är att det uppstår en kraftig inavelseffekt. Denna effekt förstärks om populationen förblir liten under en längre tidsperiod. Det här kallas för "grundareffekten". Den förstärks av det faktum att varje ny generation av individer har omkring 100 nya mutationer i förhållande till generationen innan, och eftersom den statistiska chansen att en mutation är fördelaktig anses vara ytterst liten¹² så kommer en sådan liten population att snabbt att ansamlas skadliga mutationer som också snabbt kommer till uttryck och leder till snabb degenerering. Det kan yttra sig i form av att genetiska sjukdomar blir allt vanligare, en parallell till vad som händer med våra renrasiga hundar.¹³ Ännu en faktor som kan bidra är ▶

miljöförhållanden som innebär perioder av svält eller svåra umbäranden på andra sätt. De här effekterna sammantagna förklarar varför många små isolerade stammar av naturfolk kan uppvisa slående likheter i anatomin med de här tidigare varianterna av släktet *Homo*, som exempelvis pygméstammar i olika delar av världen. När isoleringen och inaveln hållit på tillräckligt många generationer drabbas fertiliteten (fruktbarheten) och stammarna dör ut, såvida inte genpoolen friskas upp i mötet med andra folkrikare grupper.

När skulle sådant här ha ägt rum i ett bibliskt scenario? Framför allt efter förskingringen vid Babel för ungefär 4 300 år sedan enligt biblisk kronologi. Då spreds mänskligheten ut över jorden.¹⁴ På de platser där förutsättningarna för populationstillväxt var goda uppstod inte de här problemen, men i mindre nomadgrupper som hänvisades till jakt och fiske i besvärliga klimat, inne i regnskogar eller på isolerade öar kan problemen ha blivit betydande.

AVSLUTNING

Bibels historieskrivning stämmer alltså utmärkt med mönstret från hominidfossilien. Betyder det att sekulära antropologer kommer att börja ifrågasätta människans evolution? Nej, säkert inte i någon större omfattning. Tyvärr är naturalismens och evolutionismens filosofi och det kollegiala trycket alltför stort för att man skulle kunna förvänta sig någonting sådant. Att acceptera en skapande Gud och en Bibel som trovärdig kan bara ske genom tro, och tron förutsätter i sin tur en ärlig och modig längtan efter sanningen och mod att gå mot strömmen med allt det kan innebära. För oss som tror blir det här ännu en i raden av bekräftelser på hur trovärdiga de första 11 kapitlen i vår Bibel är!

Vill du lära dig mer om detta spännande område och inte har problem med att läsa på engelska – köp och läs böcker som vi recenserar och rekommenderar i det här numret (se s. 56)!

ARTIKELN I ETT NÖTSKAL

De flesta tror att människans evolution från apliknande varelser har bevisats genom mängder av fossilfynd, eftersom det är den bilden man får när man läser på Wikipedia och i andra media. Men det är inte sant. Fossilforskare har hittat många skelettdelar av både apor och människor, men oftast huller om buller och nästan alltid i form av enskilda benbitar och tänder; mycket sällan i form av någonting som liknar skelett. Att pussla ihop dem är därför svårt, och hur pusslen ser ut när de är färdiglagda beror mycket på pusslarens förväntningar. Ser man på de olika pusslen på ett så objektivt sätt som möjligt genom att läsa vad olika sekulära forskare skriver blir det tydligt att människoapor och människor alltid tycks ha levat sida vid sida. Australopitheciner var sannolikt en nu utdöd grupp av människoapor vid sidan av schimpanser, gorillor och orangutanger. De fossil som fått namnet *Homo* betecknar nästan alltid olika människovarianter. Däremellan finns det några förslag till "mellanformer", varav de flesta har påträffats väldigt nyligen. Ingen av dem håller för en närmare granskning, baserat på vad sekulära forskare själva anser om dem. Så kallade "primitiva" människor har verkligen existerat, men av allt att döma är det inte frågan om utvecklade apor utan om utvecklade människor. Författarna till boken "Contested Bones" visar allt detta med hjälp av citat av forskare som själva är evolutionister.

NOTER

1. Rupe & Sanford, *Contested bones*, 2:nd ed, FMS Publications, 2019 ISBN 9780981631677
2. Med en *hominid* menar man vanligen en utdöd eller nu levande representant av människor eller apor. Det snarlika ordet *hominin* brukar beteckna de av hominiderna som i direkt nedstigande led tros vara besläktade med människan.
3. Det är viktigt att notera två saker. För det första skillnaden mellan apor och människoapor. Det engelska ordet för människoapa (schimpans, gorilla och orangutang) är "ape", medan de mindre, långsvansade aporna heter "monkey". Det är människoaporna som anses vara våra närmaste släktingar, inte aporna. För det andra är det en vanlig missuppfattning att evolutionen säger att "apor utvecklats till människor" – i stället hävdas det att en gemensam apliknande förfader utvecklats till både apor (inklusive människoapor) och människor.
4. Rupe & Sanford, *Contested bones*, s. 74.
5. Reader J., *Missing Links*, Oxford University Press, New York, s. 332, 2011.
6. Tattersall I. och Schwartz J. *Extinct Humans*, Westview Press, New York, s. 111, 2001.
7. Shreeve J., *Mystery Man*, National Geographic, okt 2015, s. 30-57
8. För andra forskares tolkning av *naledif*fynden - se: <https://www.icr.org/i/pdf/af/af2001.pdf> s 10-13 (kortare: [krymp.nu/2wp](https://www.krymp.nu/2wp)).

- Sammantaget kan man säga att forskarvärlden är djupt kluven när det gäller *naledi*. Antingen tolkas skelettdelarna som mänskliga eller som tillhörande *Australopithecus* eller som en blandning av båda, men inte någonting däremellan.
9. Martin G., *Bones of Contention: Cal paleo expert doubts Homo naledi is new species*, 1 okt 2015: <https://alumni.berkeley.edu/california-magazine/just-in/2015-12-29/bones-contention-cal-paleo-expert-doubts-homo-naledi-new> (kortare: [krymp.nu/2qZ](https://www.krymp.nu/2qZ))
 10. Se figur och referenser Rupe & Sanford, *Contested bones*, s. 266.
 11. Gierlinski G.D. et al, *Possible hominin footprints from the late Miocene (c. 5.7 Ma) of Crete?* *Proceedings of the Geologists' Association* 621:1-14, 2017. DOI: 10.1016/j.pgeola.2017.07.006, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S001678781730113X> (kortare: [krymp.nu/2qV](https://www.krymp.nu/2qV))
 12. De lärde tvistar om hur vanligt det är med fördelaktiga mutationer. En på miljonen är en siffra som brukar nämnas. Att de är ytterst sällsynta bekräftas av att vi på alla sätt och vis försöker undvika att utsätta oss för strålning och kemiska substanser som vi vet kan framkalla mutationer.
 13. Se exempelvis artikeln *Mutantparaden i Genesis 1-2018* (numret finns att läsa eller ladda ner via <https://genesis.nu/tidning/tidigare-nummer/>) (kortare: [krymp.nu/2v4](https://www.krymp.nu/2v4))
 14. 1 Mos 11:9